

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3—
poluletna . . . „ 1-50
četrtna . . . „ 0-75
Posam. šte. „ 0-10

Štev. II. V LJUBLJANI, dné 12. februarja 1909. Leto IV.

toliko mogli, da bi zdaj brez skrbi živeli. Poprejšnja plača je bila slaba, zdaj pa, ko je plača nekoliko boljša, je pa tudi vse dražje, da se ravno tako ne da nič prihraniti. Da se tudi mestnim služkinjam nič bolje ne godi, o tem hočem prihodnjič govoriti. (Prosimo. Uredništvo.) Služkinja.

Državni zbor zaključen.

Dne 5. t. m. je bil vsled obstrukcije čeških radikalcev zaključen državni zbor. S tem so uničeni vsi predlogi poslancev in vlade, razpušeni vsi odseki, poslanci izgube diete in imuniteto. Narodnostna furija dveh radikalnih struj je to povzročila na zunaj, dejansko pa nerodno postopanje sedanjega ministrskega predsednika, ki misli, da sme pometati z ljudsko zbornico. Češki narod, po svojem številu, kulturi in narodnem gospodarstvu nadkriľjujoč Nemce, se bori za jezikovno enakopravnost v svojih zemljah. Oholi »Mihel« pa misli, da obstoji še vedno stara nemško-rimska država, in zahteva zase nadvlado v celi državi. Pri nas v slovenskih pokrajinah vidimo in čutimo to vsak dan. Nemški »Mihel« ima v roki skoro ves vladni aparat. Treba je samo, da sklene kaj nemški »Voklsrat«, in že se večinoma uresniči, kar zahtevajo Nemci. V takih razmerah je naravno nemogoče resno sporazumljenje. Bienerthova vlada je sama zakrivila velik del nedelavnosti zbornice. Dolžnost vlade je bila, da doseže sporazum med strankami, ne pa da se je zbala Nemcev. Škoda, ki je nastala po zaključenju, je velika. V vodo je padlo socialno zavarovanje in Bog zna, kdaj zagleda iz nova vstajenje. Poleg tega je bila predložena predloga o izpremembi rudarskega zakona, dalje je narodno-gospodarski odsek izdeloval zakon o kartelih, za katerega je izdelal poslanec dr. Krek poročilo. Važen je bil tudi načrt zakona o živinskih kužnih boleznih. Vse to je sedaj uničeno in se mora vse pričeti iz nova, ako bo državni zbor sploh delal.

Najžalostnejše pa je to, da se zdaj nasprotniki splošne in enake volivne pravice rogajo in škodoželjno posmehujejo ljudskemu parlamentu, češ: poglejte, tudi ta ni nič boljši. V gotovem oziru imajo prav. Ljudski parlament kaže na sebi veliko grehov starega kurijalnega parlamenta. Med temi posebno poželjenje gotovih parlamentarcev po ministrskih sedežih. Stranke se pehaajo za tem, kako spraviti svoje može na ministrske sedeže. To delo se jim zdi važnejše, kakor pa kako drugo, ljudstvu res koristno delo. Iz tega izvirajo spletke in farbarije, eden drugega farba in nihče nikomur ne zaupa. To je velik podedovan greh sedanje zbornice, ki povzroča njeno onemoglost.

Kakor se čuje, namerava vlada sklicati državni zbor približno sredi marca. Toda kak bo uspeh, danes še nihče ne vé. Ako bodo odpravljene vzroki obstrukcije, bo morda šlo, sicer je škoda za črnilo. Razpust zbornice bi v danih razmerah ničesar ne koristil, ker bi pri novih volitvah zmagovali skoro gotovo radikalci in bi prišel parlament iz dežja pod kap. Za delavsko ljudstvo pa so te razmere resen opomin združevanja. Zato je nujno, da slovensko kršč.-socialno delavstvo z vsemi silami izkuša izpopolniti svojo organizacijo, v kateri more iskati vsikdar zavetišča in opore. Ako bi ne posloval državni zbor, pa mora poslovati naša delavska organizacija.

Tobačno delavstvo.

Ostudna agitacija.

Rdečkarji so razpredli v tobačni tovarni uprav nesramno ostudno agitacijo. Jim mora že sila slaba presti z njihovo trhlo organizacijo, da se poslužujejo za resnega človeka naravnost živinsko-ostudnih lažij. Je pa stvar ta-le. Tobačno nadravnateljstvo je z novim letom izdalo odredbo v varstvo mater. Delavke matere naj bi dobile dva tedna pred porodom in dva tedna po porodu dopust, katerega pa plača tovarna s polno tedensko plačo. Tej odredbi pa, kakor je sama na sebi dobra in potrebna, pa je primešane precej grenkobe. Te dopuste namreč smejo dajati samo zdravniki, ki morajo vsak slučaj posebej natančno preiskati ter o preiskavi izdati vestno zdravniško spričevalo. Zadnja stvar se nam zdi popolnoma zagrešena. Ali naj bo res vse odvisno od zdravnikov, ki so tudi ljudje, podvrženi zmotam? Če je hotelo nadravnateljstvo delavskim materam res kaj koristnega dati, naj bi to dalo vsaki materi brez razločka. Saj katera je res bolna, uživa itak pomoč bolniške blagajne. Mi ne pojmujejo takega varstva mater, ampak že danes poudarjamo, da se bo morala ta odredba spremeniti tako, da bo vsaka mati dobivala, ne da bi ji bilo treba letati od Poncija do Pilata, plačane dopuste. S tem bo pomagano delavskim družinam, ker bodo matere mogle bolj paziti na svoje in svojega otroka zdravje, pomagano pa bo tudi tovarni, ker bo manj hirajočih delavk, ki največkrat v otroški postelji dobé kal bolezn, katera jih nikdar več ne zapusti. Naša zahteva in zahteva tobačnega delavstva je: Delavske matere imajo pravico do plačanih dopustov pred in po porodu brez ozira na zdravniška spričevala. Dobro vemo, da so zdravniki dobili strog ukaz, da naj strogo, natančno in vestno preiskujejo, predno zapišejo spričevalo. Če ne, bodo seveda vtikali v žep dolge nosove.

Sedaj pa k rdečkarjem. Hvalijo se, da so oni to dosegli, in da bodo dobivale samo rdečkarce te dopuste, ker so menda bolj »nobel« in pa ker znajo bolj na »kljuke pritiskati«. Seveda je to ostudna laž, pa še neumna kot noč. To odredbo je izdalo nadravnateljstvo na Dunaju brez rdečkarije in ne da bi bilo vprašalo za mnenje one, ki razumejo kaj težnje tobačnega delavstva. Zato je pa tudi ta odredba nepopolna in je v stanu, da samo razburja delavke, ker vsaki ni ljubo, da bi jo zdravnik vestno in natančno preiskoval, počitka in odmora je pa, kakor priznavajo vsi razsodni in pametni ljudje, potrebna vsaka mati. Opozarjamo delavke, da naj se ne pusté begati od lažnjivih kljukcev. Za sedaj ne kaže drugega, kakor da se obračate z zaupanjem do svojih zdravnikov, ki bodo pač vedeli pravo zadeti, da vam izposlušujejo omenjene dopuste. Mi pa bomo med tem časom skrbeli, da se omenjena odredba popravi tako, da bo res delavkam v srečo in korist, ne pa v breme in nadlogo!

Kepanje s kislim zeljem. Minoli petek je bilo zelo živahno v naši tvornici, tako kakor že dolgo ni bilo. V kuhinji se je skvarilo kislo zelje. Delavke seveda niso marale zanj, bile so hude. kuharice tudi, in ena se je tako izpozabila, da je vrgla kepo kislega zelja neki delavki v glavo, kar je seveda še bolj razburilo duhove. Ker je bilo kislo zelje pokvarjeno, so zahtevale delavke, naj se jim namesto te jedi skuha in dá kava, a tudi tega niso dosegle. Seveda so se delavke

Poselsko socialno vprašanje.

Ker je zdaj prišlo tudi poselsko vprašanje nekoliko bolj na dnevni red, upam, da mi boste oprostili, da tudi jaz nekaj o tem izpregovorim. Saj zdaj je dovoljeno vsakemu svoje težnje položiti, in si tako svoje stanje izboljšati.

Vse se združuje v močne organizacije, le ubogi posli tega ne zmorejo. In vendar se čuje največ pritožb čez posle. Veliko bi se dalo o tem pisati, a za danes naj zadostuje, da govorim le o kmečkih poslih. Vedno se sliši, kako primanjkuje poslov na deželi. Ali so morda sami krivi, da morajo zapustiti svojo rodno vas in si iskati kruha v drugem kraju? Ali niso morda mnogokrat zakrivilo to sami gospodarji in gospodinje? Ko se je jeseni poljsko delo bližalo koncu, so oni začeli postajati nasproti poslom strogi in trdi, meneč, saj je bolje, da gre, vsaj po zimi lahko vse sami storimo, spomladi bom pa druge dobil. Kaj pa naj pozimi ubogi človek začne, na kmetih ga gotovo zdaj nobeden v službo ne sprejme; toraj v mesto, da si zagotovi stalnejšo službo, bodisi pri gospodi ali v tovarni, kjer je mnogokrat preskrbljen tudi za čas bolezn in starosti. Seveda, spomladi jih ni bilo več nazaj. Tako je šlo leto za letom, zdaj pa izkušajo sad svoje sebičnosti sami. Priznati moram, da so včasih tudi posli isto storili (kar ne more nikdo odobravati), da so bili čez zimo pri hiši, spomladi so pa šli raje na dnino, ker se bolj zasluži in je delavni čas krajši (le do ave marije), v tem, ko mora domača dekla veliko dalje delati.

Zato bi bilo dobro, da se pri novi uredbi, ozira tudi na službujoče ljudi, zakaj če bi odpoved trajala eno ali pol leta, kako bi bilo to pač težko za marsikaterega, ker ko je enkrat odpoved dana, ni več zanj tako pri hiši, kakor je bilo poprej. Človek bi mislil, da je v vica ali v peklu, to bi bilo neznosno. Gledati bi se moralo tudi na to, da se ne pusti posel ravno v najslabšem času iz službe, če sam tega ne želi, marsikateri se nima kam dati.

Zelo potrebne bi bile za kmečke posle tudi bolniške in starostne podpore. Le pomislimo, kak revež je posel, ako se primeri, da ubogi posel težko oboli, posebno če se to zgodi o poletnem času. Oglejmo si le nekoliko tega bolnika. Domači gredo vsi na polje, kjer ostanejo cel dan, razun gospodinje, ki pride domov južno skuhati in živali nahraniti, ona ima pač malo časa z bolnikom se ukvarjati; tako je bolnik sam od dolgega časa še bolj bolan, muhe so mu nadležne, in nikogar ni, ki bi mu prinesel kozarec mrzle vode, še manj kakega drugega okrepčila. Ko se pa ti ljudje postarajo, niso za drugega, kot za prosjačiti. Služiti ne morejo, saj jih nihče ne mara, prihraniti si tudi niso

pritožile, in ravnatelj je ugodil pritožbi in določil, naj nadzorujejo kuhanje zdravniki. Mi smo že večkrat strogo stvarno opozarjali na nedostatke v kuhinji, pograjali, kar je vredno graje. Tvorniška kuhinja sama ob sebi je potrebna. O tem nihče ne dvomi. Nihče pa tudi ne more dvomiti, da se morajo razmere v njej izdatno izboljšati in sicer tako, da bo ustrezno željam delavstva, ki kuhinjo vzdržuje. Pri upravi kuhinje mora sodelovati delavstvo, sodelovati pred vsem tudi tvorniški zdravniki. In prostor, kjer se nahaja kuhinja? Premajhen, zato pa tudi kuhinja ne izgleda ravno tako, da bi človeku pogled vanjo pospeševal apetit. Vsa stvar se mora zdaj izpeljati, ko je v tiru in ko se delavstvo živahno zanima za razmere v kuhinji. Pred vsem je zdaj stvar naših delavskih organizacij, da glede na izboljšanje razmer v kuhinji zavzamejo svoje stališče in nažnanijo ravnateljstvu, kako naj se izpremene razmere v kuhinji, da bo delavstvo zadovoljno z njo. Od krajnega ravnateljstva pa tudi pričakujemo, da podpira težnje delavstva. Pred vsem večja kuhinja. V sedanjih razmerah kuhinja ne ustreza in ne more ustrezati tistim namenom, ki jih je imel njihov ustanovitelj.

Te dni so delovodje in pazniki po oddelkih glasno prečitali sledeče: Sedanji gospod ravnatelj tobačnega glavnega ravnateljstva dr. Karol Kempf pl. Kartenkampf gre v pokoj in sporoča, predno gre v pokoj, vsemu delavstvu tobačne tvornice prav iskreno pozdrave in jim želi vse dobro. — Dobro se še spominjamo, ko so nam nekoč na shodu poslanci zatrijevali, kako plemenito srce da ima za delavstvo dr. Kempf in da je nekoč sam izjavil: Dobro poznam delavske razmere, saj že izza mladih let delujem za nje, a žal, ni vse v moji moči, da ustrezem vsem željam delavstva.

Na mesto odstopivšega glavnega ravnatelja Kempfa pride Viljem vitez Scheitenstuhl.

Občni zbor ljubljanske krajne skupine avstrijske tobačne delavske zveze je bil dne 10. t. m. v S. K. S. Z. Ker objavi »Glasnik« temeljito poročilo o njem, podamo tu le kratko poročilo. Govorila sta na občnem zboru deželni odbornik profesor Jarc o nalogah strokovne organizacije, deželni poslanec dr. Zajec pa o aktualnih vprašanih tobačnega delavstva. V imenu kranjskega krščansko-socialnega popirnega delavstva je pozdravil shod tovariš Jeriha iz Dev. Marije v Polju, ki se je zahvalil tobačnemu delavstvu za podporo ob znani splošni stavki kranjskega popirnega delavstva. Poročili tajnice Blejec in blagajničarke Frančiške Zajc sta se vzeli na znanje. Shod je sprejel sledeče predloge:

1. Saj vsak mesec priredi krščansko-soc. tobačna organizacija predavanje za tobačno delavstvo.

2. »Zvezi« se naroča, da stori vse potrebno, da se odredbe generalne direkcije v varstvo mater izpremene tako, da bodo vse delavke matere brez razločka deležne dobrote omenjene naredbe.

3. »Zveza« naj posreduje, da se kuhinja in njeno oskrbovanje preuredi po predpisih moderne higijene.

4. »Zveza« naj zahteva takojšnjo preuredbo ordinacijskih prostorov.

5. Shod izreka zahvalo poslancem »Slovenskega kluba« za njihovo uspešno nastopanje v delavske koristi, osobito dr. Ivanu Šusteršiču, dr. Janezu Ev. Kreku, dr. Antonu Korošču in Jožefu Gostinčarju, in se slavnemu klubu naproša, naj še nadalje nastopa tako kakor do zdaj za interese tobačnega delavstva.

Spominske jubilejske križce so razdelili te dni upravičenim delavcem in delavkam v naši tvornici.

Izjavljamo, da ni dala glede na tvorniško kuhinjo našemu uredniku nikakih informacij gosposdična Terezija Bučar. Došlo nam je pa o tej zadevi več dopisov od tobačnega delavstva, po katerih je sestavljena naša notica.

Rudar.

Iz Možice na Koroškem. Kaj ne, gospod urednik, tega kraja menda še niste našli na vašem uredniškem zemljevidu, in vendar je to tudi kraj, kjer biva'o ljudje, in sicer precejšnje število delavcev rudarjev, seveda se tudi gospe ne manjka, in sicer: pri deset delavcih najdeš pet priganjačev. Izobrazbe, oziroma organizacije nam gosposka milost ne dovoli druge, nego to, da pride iz usmiljenja do delavstva kako socialni demokrat nas za svetle, trdo prislužene kronice goljufat, kakor je to zdaj pri socialnih demokratih že v navadi. Prišel je približno pred šestimi meseci sodrug Čobal in se predstavil (seve po goljufiji) za krščanskega

socialista in nesel menda nekaj sto kronic seboj, tako da se nam je revež smilil te težke mošnje, gotovo je moral ta revež še na raznih postajah počivati, da si je breme olajšal, za te kronice nam je pa že tedaj obljubil sveti raj; vdrugič je prišel že drugi sodrug in isti je zopet pograbil nekaj plena, seveda ne toliko več, ker mu delavci niso več toliko zaupali. Zdjaj v tretjič pride zopet eden, in glej, smola, delavci so že bolj hrbet obračali, tako da jih je bila ena miza polna, ne vem sicer, ali so mu to pot kaj podarili, mi ni znano, samo to vem, da ogoljufani delavci natihoma štikajo glave vkup in se povprašujejo, kaj bo neki iz naših kronic. Jaz pa pravim, ne boste jih videli več, te že imajo Kristanovi misijonarji pod kuratelom, vendar vam pa še v korist pridejo prvič s tem, da jih prihodnjič ne boste nosili več socialno-demokračkim ljudem, drugič ste po storili dobra dela usmiljenja in krščanske dolžnosti: lačne nasititi, žejne napojiti! nage obleči! — Kaj pa vi rečete, gospod urednik?

Trbovlje. Neimenovan gospod je daroval »Delavskemu strokovnemu društvu« 30 kron. Bog mu plati!

Zborovanje »Delavskega strokovnega društva« v Trbovljah se vrši dne 21. svečana, popoldan ob 3. uri v prostorih g. Jagra, po domače: »Pri Parašuhu«. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Idrija. Zgodovinski dogodki. Ob izvolitvi zadnjega občinskega odbora je tedanji občinski tajnik g. Julij Novak na javni cesti imel govor, v katerem je posebno poudarjal zgodovinski dogodek: izvolitev samih liberalno-mokračskih pristašev. — Delavstvo S. L. S. doda temu zgodovinskemu dogodku še večji zgodovinski dogodek kot dodatek, namreč, da je bil ravno isti občinski odbor za poslovanje v takih razmerah, kakor so sedaj v Idriji, za popolnoma nesposobnega spoznan, tako da je isti prvi v Idriji, katerega je doletela izredna čast, da ga je morala deželna vlada kljub vsem Ganglovim in Kristanovim protestom radi nepokorščine in zapravlivosti razpustiti. Ž njim je padel pa tudi zgodovinski Julče.

Idrija. Niže podpisani se pristrčno zahvaljujem dopisniku za dopis v »Napreju«, št. 3. z dne 4. februarja, ker je stvar res lepo pojasnil svojim čitateljem, kako je z graško Fakturo, katera je bila naslovljena na »Občno konsumno društvo«, o kateri smo že dvakrat v »Naši Moči« pisali. Sedaj, ako niso popolnoma slepi člani »Občnega konsumnega društva«, lahko izprevidijo, kako bedasto vodstvo da imajo ter kako da znajo gospodariti. Dopisnik pojasnuje, kako da je vodstvo dvakrat celo s priporočenim pismom vprašalo dotičnega trgovca, čegava da je Faktura z natančnim naslovom »Löbl. Konsum-Verein«, ter kako da jo je ono nam sililo ter da se mi branimo poravnati račun s takim naslovom. Takoj lahko člani izprevidijo, kako brezpotrebne stroške je delalo vodstvo konsumnega društva ter končno še pisarije po časnikih, da še zunanji svet vé, kako vzorno vodstvo, da je pri njih društvu. Namesto da bi se bili takoj znebili stroškov, da bi bili poslali dotično fakturo trgovcu nazaj, ker le on je napravil pomoto, ker je poslal račun na našo zadržugo z natančnim našim naslovom, obenem pa tudi na »Občno konsumno društvo«, kar so morali vendar končno storiti. — Kaj neki bi rekel g. Straus (po domače otroče), ako bi bil jaz v mesecu novembru poslal »Občnemu konsumnemu društvu« pomoto, katero je napravila neka firma v Zagrebu, ko smo poravnali dne 20. novembra račun z dne 26. oktobra, v znesku 717 K 27 vin., ter je nas v par dneh opozorila, da smo en račun blizu 200 K prezrli. Jaz sem bil takoj prepričan, da pomota ni pri nas, ampak pri dotični firmi, ker mi od dotične firme nikoli tako malo blaga ne naročimo; vendar v še večje prepričanje sem iskal po knjigah pomoto ter je nisem našel. Odpisal sem dotični firmi, da mi z omenjenim dnem nimamo nobenega njenega računa ter da tudi takrat blaga nismo od nje prejeli ter da naj poiščejo pri njih pomoto. V par dneh prejmemo pismo od dotične firme: Prosimo, oprostite našo neljubo pomoto; namesto, da bi bili opozorili »Občno konsumno društvo« v Idriji, smo pomotoma Vas. — Ali sem hotel jaz Vam, g. Straus (po domače otroče), poslati natančno na nas naslovljeno pismo, mislite si, kaj bi Vi takrat rekli ter po »Napreju« pisali; ali jaz nisem zajca streljal, kjer ga ni, kakor Vi, končno ste ga pa vendar morali poiskati v njegovem brlogu. Dalje tudi piše dopisnik v istem članku »Napreja«: Mogoče je pa tudi, da je ravno 61 kron hodilo možu premalo, zato je hotel svoje nasprotnike obremeniti; nikakor ne, ker račun, na nas naslovljen z dne 10. decembra, je bil poravnan že 24. decembra. Skoraj gotovo pa, da je Vam hodilo v mesecu

novembru 200 kron premalo, da niste zamogli računa poravnati, da je morala dotična firma opozoriti pomotoma nas. — G. dopisnik, Vam povem, da z našim društvom, oziroma vodstvom, se nikar ne igrajte, ker vselej boste dobili odgovor, kajti takih in enakih imamo veliko za Vas pripravljenih, rajše pojasnite, kako je pravzaprav z ono tehtnico v »Občnem konsumnem društvu«, ki so imeli žandarji in policaji ž njo opraviti. — Leopold Lapajne, računovodja »Kršč. gospodarskega društva«.

Tržiška s. k. s. delavska organizacija.

Rdečarska svoboda. Ob otvoritvi restavracije pri kolodvoru je vneti demokrački somišljenik prodajal v gostilniških prostorih list »Napreju«. Tedaj mu neki mladenič poda na ogled naš izvrstni list »Mladost«. Omenjamo, da je bil ta prodajalec toliko koncijant, da je list tudi bral, četudi od začetka bolj z neko — ironijo. To se oprost, ker — prosimo — kateri čitatelj »Napreja« more brati mirno naše liste, da ne bi videl v njih tega »nedolžnega psovanja«. Nato se prične razgovor o resničnosti načel med tremi osebami. Prosimo Vas, kaj so to kakšne verige, ako se dva ali trije — dasi načelni nasprotniki — podajo v razgovor o resničnem, pravem napredku! Tu se vspne — g. Rant je bil to — in pravi proti svojemu somišljeniku: »Ti, rdeča duša, ti vendar ne spadaš med »ta črne«! In potegnil ga je proč. Lepa svoboda, kaj ne da! — Pripomnimo, da bode še marsikdo izmed boljših, ki so sedaj radi tega, ker je bolj »nobel«, na rdeči strani, rajše pokazal hrbet takemu enostranskemu napredku, ki išče sedaj v modernem času srednjeveških inkvizicij in tiranstev ter bode sočustvoval, kot tudi delal z njimi, ki se réš borijo v blagor človeštvu.

Lurški čudeži — nebesa, nad katerimi je že Kristan — ne dvomimo, ker je vero na kol obesil — v »Napreju« obupal, morajo onim našim zapeljanim, ki še hodijo v cerkev, odpreti oči, da je glavni namen »Naprejev« izpodkopati temelj vere in ne pomagati delavstvu. Kajti gotovo je, da more le v oni družini kraljevati zadovoljnost, kjer vsi tudi izpolnjujejo praktično krščanska načela. Oropajte le eni osebi izmed družine to, in kdor še ni slep, vidi, kakšen nered nastane iz tega.

Rdeči govore o bojkotu gostiln. Prav to! Mi priporočamo geslo »Svoji k svojim!« Hvaležni smo, če rdeči tudi s pestmi našenejo zašle goste iz Pelarjeve, Gašperinove in Peskove gostilne.

Denuncijanti nočemo biti — pribijemo pa to, kar že »Napreju« sam piše. Rdeča podružnica predilničarjev obstoji — in zraven pridenemo — v oni tovarni, kjer je g. Gassner pred nekaj leti odslovil voditelja naše organizacije — Mrzlikarja, ki je pa sedaj zagovornik rdečih. Krščansko bi ne bilo, ko bi napr. gosp. Gassner sedaj postavil rdeče voditelje prav tako na cesto, pač pa pričakujemo, da bode sam posredoval, kot katoličan, da bodo slovenski delavci prebirali slovenske katoliške časinke, seveda tudi — »Našo Moč«. Če bi mu pa »Naša Moč« ne imponirala, homo pa govorili že katerikrat kasneje, ko pride primerna prilika.

Delavci tržiški, berite, naročajte »Našo Moč«! Ko jo eden prebere, naj jo dá drugemu!

Predilničar.

Iz ljubljanske predilnice. Strokovno društvo ljubljanske predilnice se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da se je predpustna veselica, ki jo je društvo priredilo 30. januarja t. l. pri gosp. Fran Poljšaku na Martinovi cesti, tako sijajno izvršila. Posebno si društvo šteje v dolžnost, da se zahvali gospodu ravnatelju, ki je rade volje dovolil, da sta smela dva odbornika darove za veselico nabirati in je tudi sam daroval za veselico. Nadalje se zahvaljuje društvo vsem gospodom trgovcem, ki so darovali za srečolov tako lepe dobrotke, in vsem gospodom in gospem, ki so z denarjem prispevali za veselico in tudi onim, ki so pri blagajni dali preplačila. Potem pa izreka društvo iskreno zahvalo vsem častitim udeležnikom veselice, posebno dr. Paganu, Ivanu Kregarju in Štefetu, nadalje našim gospodom paznikom Stočeku, Becku starejšemu in mlajšemu, Fran Urbančiču, Jos. Zajcu, Rešu in Štrusu in njihovim gospem in rodbinam, kakor tudi vsem članom in članicam društva in vsem drugim gostom, ki so prišli na našo veselico in so pripomogli, da se je vese-

lica tako lepo izvršila, da je društveni blagajni prišlo še čez 200 kron čistega dobička. Zato se pa odbor društva vsem prav srčno zahvaljuje in se priporoča za nadaljno naklonjenost društvu. — Franc Kos, tč. predsednik.

Jeseniška straža.

Sava. Predavanje strokovnega društva se ne vrši v nedeljo, 14. t. m., in se preloži na prihodnji mesec, ker ima 14. t. m. konsumno društvo svoj občni zbor v »Delavskem domu«. Člani strokovnega društva naj pridejo v nedeljo popoldne v »Delavski dom«, kjer bo na občnem zboru »Konsumnega društva« govoril o združništvu revizor Vekoslav Pelc.

Sava. Na mnoga vprašanja, zakaj da so se poslane položnice tudi tistim našim naročnikom, ki so že plačali naročnino, odgovarja naš sodrušnik, naj vsak naročnik, ki je pri nas plačal naročnino, in pri nas jo plačujemo, pridobi vsaj enega ali pa še več naročnikov, pa mu bodo prišle popolnoma prav položnice.

Jesenice. Ni konca ne kraja pri nas vpitja socialnih demokratov: po gostilnah in v rdečih cunjah, češ, mi smo najmočnejša stranka na Jesenicah. Najmočnejša stranka je res jeseniška socialna demokracija pri šnopsu. To se ne dá tajiti. Dokazuje to tudi 14. decembra 1908 na Savi v Jelenovi gostilni. Mi nismo pred volitvami in do danes ničesar pisali v naš list. Rdeči bratci, le nekoliko pomislite, s kako strastjo ste agitirali. Na to vprašanje nam odgovorite, potem pa lepo molčite o vaši zmagi. Koliko centov popirja ste nasejali po tvornici? Koliko peklenskih laži ste si izmislili zoper duhovnike? Koliko glasovnic ste vzeli po sili volivcem? Kdo je priredil več shodov ob volitvah, vi ali mi? Kdo je pripeljal popolnoma pijanega volivca na volišče, da sta ga morala dva opirati? Koliko naših ni šlo na volišče? Kdo je plesal v adventu, na dan volitve? S kom je imela opraviti žandarmerija? Kdo se je pretepal? Zdaj vpijete že o zmagi pri občinskih volitvah, a bo grozdlje za vas prekislo. Imamo lep zgled pri vaših javorniških sodrugih. Namesto delavca so volili kapitalista.

Prometna zveza.

Iz Dol. Logatca. Ponesreči mi pride v roke laži-»Naprej« od 18. januarja t. l. Brskam po njem semintja, kar zapazim sledeče: »Iz Logatca. Nesreča. Naši klerikalci se pod varstvom »narodne sloge« prav lepo razvijajo v »naprednem« Logatcu. Prirejajo veselico za veselico. Na Štefanov dan so jo imeli pri Kokolovcu. Kot junaki so imeli pri sebi morilno orožje. Eden je v igri sprožil nabasan revolver in ustrelil tovariša Mačka v nogo. Da, nesreča nikoli ne počiva.« — Res smolo je imel »Naprejev« poročevalec, ker piše, da je bilo na Štefanov dan. Res pa je, da je bilo na Novega leta večer. Potem, eden je v igri sprožil nabasan samokres, tudi to potrdimo, da ga je sprožil, a zadel ni nič, ker zgoraj omenjeni je šel sam domov, brez da bi ga bil peljal na vozu »Naprejev« dopisun, in potem redno na delo vsaki dan, kar je dokaz, da ni bilo nobene nesreče. Je že smola, kdor ima slab spomin, kakor »Naprejev« poročevalec. — Potem o organistu Vilarju, da mu je župnik odpovedal službo. Nas krščanske socialce ravno posebno ne zanima organist. To pa smelo trdimo, da se z rdečo krinko ne spodobi hoditi okolu cerkve, dasi so mu večina duhovniki pripomogli do tega kruha. Lep tak organist, ki ga zagovarja in pod svojo streho jemlje rdečkarski »Naprej«. Sicer bi pa bilo bolje, da bi Logatec nikdar nič ne vedel o njem. — Dalje jadikuje tudi, da ima »Naprej« premalo naročnikov v Logatcu, da bi moral biti v vseh delavskih družinah. Mi pa pravimo, da je veliko preveč te smrdljive zalege, ker to ni noben delavski list, ampak samo gonja proti duhovščini in veri. Pravi delavski list je »Naša Moč«, ker je prav poceni, samo 3 K na leto, in v resnici zastopa delavske interese. Zato pa vsak delavec na agitacijo zanj, da se bolj razširi, zahtevajte ga povsod po gostilnah in prodajalnah in tudi noben delavec naj ne bo brez njega. — Zaradi zadnjih volitev tudi nekaj joka, da se niso delavci udeležili volitev in da so klerikalci vse drugačni, da klerikalcem se gre samo za stranko, delavcem pa le za življenjske koristi. Bodi povedano, da so demokratje spravili vse do zadnjega moža na volišče, kar ni šlo iz lepa, pa s terorizmom. Za stranko se pa ne gre klerikalcem, ampak rdečkarjem, kar se vidi iz sledečega: Mi se udeležimo državnozbornih volitev, in pošljemo svoje zastopnike v parlament le v agitatorične svrhe. Tako je pisal »so-

drug« Liebknecht v časopisu »Volksstaat« leta 1874, št. 59. S tem je dovolj jasno pokazano, komu je le za stranko in komu za ljudstvo. — Tudi g. kapelan je moral biti žrtva »Napreja«, in sicer, da vsake počitnice zabavlja čez dijake svobodomislece; res je, da do letos še nobenkrat ni zabavljal čez nje in tudi letos ne čez logaške. On je dokazoval v svoji pridigi neumrjročnost človeške duše, potem je pa pristavil, da pride kak izprijen študent in pravi, da je človek iz »opice«. To je bilo vse zabavljanje, kar pa še logaških dijakov zadelo ni, ker še noben ne nastopa v javnem življenju. V tem se spozna, kako imajo ti ljudje kosmato vest, ker jih vsaka malenkost tako hudo zadene, da si morajo po listih gasiti svojo spečenino. In od gosp. kaplana trdi, da je bil tudi on slab, da je moral v lemenat, dasi bi rad kam drugam. Mi pa dobro vemo, da nesramni obrekovalec vé ravno toliko iz življenja g. kaplana, kakor o svoji prihodnosti. — Vse je znesel skupaj »Naprej«, samo nekaj je pozabil, kar Vam pove sledeče: Na Silvestrov večer je bila veselica v hotelu; seve se je zbralo vse svobodomiselno skupaj, naj že bo bogatin ali pa delavec in tako so se lepo zabavali. Pa mogotcem to ni bilo po volji in reče eden svojemu tovarišu: »Prav lušteno bi bilo, da bi ne bilo teh nižjih tukaj.« Seveda so bili drugi dan močno razburjeni, ko so zvedeli omenjene besede in se jezili proti našim ljudem, da so pri gospodi samo takrat dobri, kadar jih potrebujejo. Prav Vam bodi, rdečkarji, kaj pa tiščite za njimi. Prihodnjic pa še pridite, Vas bodo pa na cesto znesli. Potlej se Vam bodo že odprle oči, da boste vedeli, pri čem da ste.

Lisjak.

Zidan most. Vsega spomina vreden dan za nas je bil 17. januar t. l. Ta dan so imeli namreč naši rdeči sodrugi shod, na katerega je prišel tudi železničarski osrečevalec Kopač iz Trsta. Shod je otvoril predsednik Pečnik in Kopač je pričel govoriti. Dasiravno socialni demokratje Kopača na vse pretege hvalijo, kako dober governik je, da zna vsako stvar tako dobro razložiti, da ga mora vsakdo prav lahko razumeti. Mi pa pravimo, da je Kopač tako dober farbar, da ga nikdo, ki ga posluša, ne razume. To je tudi vzrok, da železničarji še niso vsi spregledali, ker Kopač jim še nameče toliko peska v oči, da ne morejo spregledati. Toda dne 17. januarja Kopač ni imel sreče. Železničarji so začeli spregledavati in to pomenja konec Kopačevega in židovskega gospodarstva na Zidanem mostu. Železničarji so spregledali in videli, da Kopaču in višjim sodrugom ni za drugo, kot za lepe svetle kronce. Časi, ko je Kopač nemoteno farbal na Zidanem mostu ubogo delavstvo in železničarje, so minuli in upamo, da se ne povrnejo več. Ko je Kopač pričel govoriti, so njegovi bivši sodrugji pričeli zabavljati, češ, da so vsled nerodnosti in popolne nezmožnosti socialno demokratske organizacije na zaslužku oškodovani. Dali so mu tudi v roke časnik, v katerem je natisnjen tozadevni članek. Ko ga je Kopač prebral, vprašali so ga, če je resnica, kar piše ta članek in ako ni, naj se pisca tega članka toži. Kopač se je silno dolgo časa zvišal, slednjic pa priznal, da lista ne more tožiti, ker je pisec tega članka državni poslanec in torej imun. Toda zborovalci niso bili tega mnenja. Zahtevali so resnico. Ker jo Kopač ni hotel povedati, so vsi zagnali proti njemu krik, češ, članek resnico piše, zato lista ni mogoče tožiti. Upili so nad njim, da delavec ne more živeti le od vednih obljub in da je zadnji čas, da socialna demokracija, ki je pobrala od delavcev že toliko kronc, vendar enkrat začne z delom za ljudstvo. Ko je hotel govoriti en delavec, mu predsednik Pečnik ni hotel podeliti besede. Ko so se pa zborovalci odločno potegnili za delavca, je pa pričel govoriti. Predsednik Pečnik pa je bil tako jezen na dotičnega delavca-governika, da je popadel naslonjač in hotel udariti po governniku. Le razsodnosti delavstva se je zahvaliti, da ni prišlo do hudega pretepa, ker delavci so bili bolj pametni, kot rdeči voditelji. Kopač je uvidel, da tu ni več zanj. Hitro je še na zahtevo zbora odgovoril, da so rdeči generali res napravili pogodbo, da skozi tri leta ne bodo zahtevali nobenega zboljšanja za delavstvo. Ko je te besede izustil, je pa hitro odkuril na kolodvor, kjer se je čutil bolj varnega, kot med svojimi nekdanjimi prijatelji. Mi pa samo še pristavljamo, brez da bi kaj sumničili: Pri vsaki pogodbi mora bitinekje dobiček, železničarji, ali ga imate vi? Kje je?

Čobal obsojen. Dne 4. t. m. je bil pri okrajni sodnji v Radečah obsojen pri ponovni obravnavi Miha Čobal iz Zagorja na tri dni zapore in v povrnitev sodnih stroškov, ker je meseca maja na železničarskem shodu v Radečah psoval poslanca Gostinčarja.

Iz rdečega cvetličnjaka.

Pometajte pred svojim pragom! Zadnje čase ima rdeče časopisje mnogo pisati čez narodno delavsko organizacijo. Ni sicer naša dolžnost, niti volja zagovarjati omenjeno liberalno organizacijo. Vendar pa bi omenili k besedam »Rdečega Praporja«, ki pravi o liberalni »delavski« organizaciji, da bo vzgojila stavkoke, sledeče: Ali se spominja g. Kristan, kako ulogo so igrali socialni demokrati pri stavki v popirncah. Ko je bil boj najhujši, je hodil g. Ante okrog delavcev in jih pregovarjal, da bi šli delat. Res so ga njegovi backi slepo poslušali, izdali delavstvo in šli delat. Ali ti niso bili stavko—kazi? Seveda, rdečkarjem je vse dovoljeno, drugemu nič. Kakor delajo z lažjo in hinavstvom proti liberalni »organizaciji«, tako delajo proti nam in vsem. Toda skrbeli bomo, da ljudstvo spozna hinavstvo »ljudsko-delavske« socialne demokracije. Posvetili bomo, če Bog dá, v najboljši umazane kote rdečega tabora in videli bomo, da ni nikjer nič poštenega in resničnega. Na svidenje, gospoda, ki se živite z denarjem ubogega delavstva!

Oj ti farji! Kolikrat se čuje od social-demokratov, da so duhovniki nasprotniki vede itd. Ako pa pogledamo poročilo praške namestnije o ustanovah v pomoč učeči se mladini, vidimo, da znaša skupna svota ustanov od duhovnikov 3.974.352 K, od katerih dobijo dijaki letnih 98.752 K. — Ali je še kje jasnejši dokaz o »proti-izobraževalnih in šolo sovražnih klerikalcih?« Seveda vse to tudi v bodoče ne bo oviralo naših lažnjivih bratcev, da ne bi ob vsaki priliki pljuvali v skledo, iz katere jedo sami ali pa njih sinovi.

A. Lukič Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice
Ljubljana
Pred škofijo 19

Dobroznana deželna lekarna
pri
„Mariji pomagaj“
Ljubljana, Resljeva cesta št. 1
poleg jubilejnega mostu
Mr. Ph. Milan Leusteka
priporoča:
Antiseptična Melousine-ustna in zobna voda —50
Tannochinin-tinktura za lase —50
Železno China-vino, velika steklenica 1:20
Želodec krepujoče vino, velika steklenica —80
Planinski zeliščni sok, steklenica —50
Odvajalne kroglice, škatljica —21
Želodčna esenca, steklenica —10
Melousine-mazilo in milo za lica —35

SL. OBČINSTVU SE VLJUDNO PRIPOROČA
SPECERIJSKA TRGOVINA
IVANA TONICH
TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga konfekcije za gospode in dečke kakor tudi vedno zadnje novosti za dame in deklince. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga

Solidno blago. Zmerne cene

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup vezenin, pričetih in izvršenih žen, ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svil, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga: rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg št. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastoj torej brezplačno dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven

rotovža, lepo tiskano deset

zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno

razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 8, pritličje

Istna glavnica K 354.645.15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 ure zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil, kakor: povečevanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Auguste Viktoria	nosi 25 000 ton
Amerika	24 000 "
President Lincoln	20 000 "
President Grant	20 000 "

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od avstrijske meje (Eger), naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v konfekciji za dame.

Ustanovljeno leta 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani pri g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2 pri g. Jos. Černe.

Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro. Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo izredno veliko zalogo furnitur. — Glavno zastopstvo za Kranjsko zalogo strun za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramofone in igre.

Pozor, slovenska delavska družina!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufaktorni trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštna in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r., predsednik, podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

priporoča izvrstno marčno pivo v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče za cerkev, pogrebe in procesije,

voščene zvitke, izborni mēd-pitanec koji se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postreči.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča.

Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina: Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka: Martinova cesta 24

Velika zaloga špecerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov.

Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.

Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.